

FAGFORLØB

HVORNÅR ER NOGET UHYGGELIGT?

FAG > **DANSK**

KLASSETRIN > **4.-5. KLASSE**

STED > **ET UHYGGELIGT STED**

BEVÆGELSE FOR LÆRING

Eleverne sanser stedets betydning for fortællinger og historier.

AKTIV TRANSPORT

Transporten til og fra det uhyggelige sted foregår til fods.

Projektet "Udeskole der bevæger" er muliggjort med Børne- og Undervisningsministeriets udlodningsmidler til undervisning 2020. Læs mere på www.udeskolelederbevaeget.dk

• KU

VIA University
College

Bispebjerg og Frederiksberg
Hospital

Steno Diabetes Center
Copenhagen

Udviklet i partnerskab med forskningsprojektet **MOVEOUT**

FORMÅL

Forløbet er optakt til egenproduktion af tekster inden for gyser-genren, hvor der er fokus på stedets, tidens og stemningens betydning for "gyseroplevelsen".

Formålet er at give eleverne gode læseoplevelser og lade dem mærke og fortolke med krop og sanser, hvad gode beskrivelser af tid og sted kan betyde for den gode læseoplevelse.

INDHOLD

I dette forløb arbejdes der konkret og praktisk med den faglige, sanselige og kropslige oplevelse og forståelse af, hvad og hvornår noget er uhyggeligt. Der er særligt fokus på stedets betydning.

Der kan være mange forskellige steder, der opleves som uhyggelige. Som udgangspunkt er det vigtigt at huske på, at ikke alle finder det samme sted uhyggeligt, og at man derfor eventuelt kan vælge flere steder til opgaven.

KOMPETENCEMÅL OG FÆRDIGHEDS-VIDENSMÅL

LÆSNING

Eleven kan læse multimodale tekster med henblik på oplevelse og faglig viden.

- Sammenhæng – Eleven har viden om teksters påvirkende funktion.

FORTOLKNING

Eleven kan forholde sig til velkendte temaer i eget og andres liv gennem undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster.

- Oplevelse og indlevelse – Eleven kan udtrykke sig om tekstens univers.

KOMMUNIKATION

Eleven kan følge regler for kommunikation i overskuelige formelle og sociale situationer.

- Krop og drama – Eleven har viden om stemmens og kroppens virkemidler og kropssprog.

KILDE: FÆLLES MÅL / DANSK

PRAKTISKE RÅD

Det er en god idé at have valgt og set stedet til den uhyggelige oplæsning, inden forløbet sættes i gang med elever. Ved selv, som lærer, at have været på stedet får man mulighed for at fornemme stemningen og finde ud af om, man skal bidrage med noget, eller om stedet i sig selv skaber stemningen.

Første gang der deles i grupper af fire, så vælg dem med udgangspunkt i, at de fire elever skal arbejde sammen fremadrettet. Igennem forløbet vil de få opbygget en fælles forståelse af stedets, tidens og stemningens betydning for "gyseroplevelsen". Den fælles forståelse kan de med fordel inddrage og bruge i samtalen, når de skal skrive deres egen gysernovelle i slutningen af forløbet.

TID

- Optakten strækker sig over 2-3 dage.
 - 2 udeskoledage + 2-3 lektioner på skolen.
 - Tid til skriveprocessen afhænger af elevgruppen og lærerens mål med opgaven.
-

STED

Et uhyggeligt sted. En ubenyttet kælder. Det kan også være i et forladt hus, en mørk skov, kirkegården eller en nedlagt fabrik.

BEVÆGELSE

BEVÆGELSE FOR LÆRING

Bevægelsen indgår i undervisningens læringsaktiviteter, dvs. faglige aktiviteter på stedet for udeskole, hvor eleverne får konkrete kropslige og sanselige erfaringer med direkte betydning for det faglige indhold. Udover at gå rundt og fornemme stedet skal eleverne også gennem lege, dramatisering og aktiviteter arbejde med forståelsen af det sanselige, kropslige og faglige samt stedets betydning for stemningen både fysisk og i teksten.

AKTIV TRANSPORT

Eleverne går fra klasselokalet til det valgte uhyggelige læringssted eksempelvis en kælder på skolen eller en skov i skolens nærmiljø.

INDE OG UDE

INDE

Der arbejdes indenfor (i klasselokalet) i begyndelsen og slutningen af forløbet.

UDE

Udearenaen inddrages til styrkelse af den sanselige og kropslige forståelse for fortællinger og historier.

Et eller flere uhyggelige steder på skole eller i skolens nærmiljø kan inddrages.

MATERIALER OG RESSOURCER

Noveller efter lærerens eget ønske.

AKTIVITETER

FOTOGRAFIAPPARATET: Eleverne er sammen to og to. Den ene er "blind" og bliver ført rundt af makkeren, som holder sine hænder op foran den "blindes" øjne. Eleven der fører rundt, fører den første elev hen til et sted eller en ting og fjerner sine hænder i få sekunder, hvor den "blinde" må åbne øjnene og se på stedet ("tage et billede med øjnene"). Dette gentages et aftalt antal gange, eksempelvis fire gange. Herefter skal elevparret gå tilbage til start, og den blinde skal nu gå hen til de steder, der blev taget billeder af. Denne aktivitet bidrager til at understøtte forløbets sanselige fokus gennem bevægelse.

GÆT ET STED: I grupperne finder hver elev et sted og laver en beskrivelse (der vælges, om den skal være mundtlig eller skriftlig). Gruppemedlemmerne skiftes til mundtligt eller skriftligt at fremlægge deres beskrivelse, og de andre i gruppen skal gætte, hvor stedet er og komme først hen til det rigtige sted.

EVALUERING

Forløbet er en optakt til, at eleverne skal skrive deres egen gyser. I skriveforløbet vil eleverne kunne referere til oplevelserne på de uhyggelige steder i arbejdet med de valgte højdepunkter. Dette vil hjælpe eleverne til at få fat i den uhyggelige stemning i en gyser.

LEKTIONSPLAN

INDE (1 LEKTION): Eleverne præsenteres for tid og sted i litteratur. Det vælges 1-2 korte noveller gerne i gysergenren, som læses højt, og der tales i fællesskab om "spor" i teksten, der siger noget om tid og sted. Da der er mange måder, hvorpå man kan arbejde med litteraturforståelse, er det op til den enkelte lærer at vælge den form, der giver bedst mening for den valgte elevgruppe.

UDE (UDESKOLEDAG- 3 LEKTIONER): I skolens kælder (eller et andet valgt sted) læses en gyser højt. Stemningen kan evt. forstærkes med tændte stearinlys. Efter oplæsningen beskriver eleverne oplevelsen og stedet med sanserne: se, høre, lugte, smage og føle. Herefter laves aktiviteten "Fotografiapparatet", hvor kroppen sættes i spil (se afsnittet Aktiviteter). Med udgangspunkt i egne oplevede "billeder" og den kropslige oplevelse, skal eleverne fortælle en gyser i grupper af fire. En elev begynder og herefter overtages historien på skift af de andre. Fokus er de sanselige oplevelsers bidrag til at gøre noget uhyggeligt.

INDE (1 LEKTION): I fællesskab genfortælles og fortolkes gyseren, som eleverne fik læst højt på stedet (her kælderen). Der kan bl.a. tales om: Stedets betydning for stemningen både fysisk og i teksten. Hvilke sanser blev skærpet? Og var det i samspil mellem sted og tekst eller måden, der blev læst højt på, der bidrog til stemningen? Højdepunkter, tid og særlige steder italesættes, eventuelt med udgangspunkt i [berettermodellen](#) [SCAN QR-KODEN FOR LINKS TIL EKSTRAMATERIALE](#).

UDE (UDESKOLEDAG - CA. 4 LEKTIONER): I grupperne vælger eleverne et eller flere højdepunkter fra gyseren, som de vil lave et stillbillede af (et billede hvor de bruger deres kroppe) eller dramatisere. De skal have fokus på stedet og dets betydning for højdepunktet. Giv eleverne en tidsramme og et afgrænset område til opgaven. Når alle grupper har løst opgaven, går klassen samlet rundt og ser fremlæggelserne på de valgte steder. Aktiviteten "Gæt et sted" gennemføres efterfølgende (se afsnittet Aktiviteter).

INDE: Eleverne skal skrive deres egen individuelle gysernovelle. Gruppen bruges til sparring og ideudveksling i skriveprocessen.

LINKS TIL EKSTRAMATERIALE

Scan QR-koden for at finde eksterne links og evt. ekstramateriale til forløbet, på Center for Børn og Naturs hjemmeside.

KILDE

Forløbet er udarbejdet af Pia Skifter Sørensen, Brovst Skole og redigeret af udeskolekonsulent Charlotte Åsell Pedersen. Foto: Mads Bølling